

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області
станом на 24.07.2025**

Соняшник – цвітіння, кінець цвітіння. Діаметр кошику в середньому становив 6 см. Висота рослин 77 см. Стан посівів незадовільний.

Кукурудза – цвітіння волоті та качана, молочно воскова стиглість.

Овочеві: *томати посівні* – відцвітання 1-х квіток, зелена стиглість, бланжева стиглість, повна стиглість; *розсадні* – повна стиглість, бланжева стиглість.

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині суху та спекотну погоду звітного періоду визначало поле підвищеного тиску. 17-18 липня холодний фронт обумовив слабкі дощі, на півночі 20 липня спостерігався значний дощ з грозою.

Максимальна температура повітря підвищувалась у найтепліший день до +35-37°C. З максимальною температурою +30°C та вище нараховувалось 9-10 днів.

Мінімальна температура повітря знижувалась у прохолоднішу ніч декади (19 липня) до +16-17°C.

Опади проходили 17-18 липня у вигляді слабких короточасних зливових дощів. На півночі області вдень 20 липня пройшов локальний зливовий дощ – 17 мм. Сумарна кількість опадів за декаду становила на заході області 0,0 мм, на півночі області 18 мм (93% декадної норми).

Поверхня ґрунту в денні години нагрівалась до +65-69°C, в нічні години охолоджувалась до +16°C.

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила +30-31°C.

Суми позитивних температур повітря були вищими за середні багаторічні показники: *вище 0°* на 267-293°C, ефективних температур повітря *вище +5°* на 223-257°C, *вище +10°* на 131-147°C, *вище +15°* на 117°C.

Агрометеорологічні умови як і у попередній декаді залишались **надзвичайно складними**. Локальна злива, яка спостерігалась на півночі області у кінці декади, не змінила стан зволоження ґрунту. Вологозапаси у ґрунті до метра вичерпані. Внаслідок ґрунтової та повітряної посухи відмічалось посилення передчасного підсихання листків нижнього ярусу соняшнику та слабке формування репродуктивних органів (маленький кошик).

В Херсонській області у місцях резервації (неорні землі, балки, пасовища) також триває живлення личинок V віку та дорослих окрилених комах саранових нестадних видів (кобилка блакитнокрила, кобилка темнокрила, хрестовичка мала, кобилка чорносмугаста) за середньої чисельності 0,5-5 екз./м² та поодиноких екземплярів італійського пруса і сарани марокканської за середньої чисельності 0,5-1 екз./м². За віковим складом личинки V віку – 10%,

дорослі комахи – 90%. Скупчення в куліги не виявлено, заселення шкідниками сільськогосподарських посівів не виявлено.

На неугіддях з квітучою рослинністю, узбіччях доріг, в крайових смугах просапних, овочевих та багаторічних травах продовжується слабкий літ, яйцекладка, відродження та харчування гусениць II покоління лучного метелика. Чисельність метеликів складає від 1 до 2 екземплярів на 10 кроків, середня чисельність гусениць складає 0,5 екз./м², максимальна 1,0 екз./м². Перевищення економічного порогу шкодочинності та пошкоджень сільськогосподарських культур не відмічено.

На неугіддях спостерігається незначний літ озимої совки II покоління, виявлені поодинокі метелики. Частина гусениць *озимої совки* I покоління перебуває у залялькованому стані.

На неугіддях, в посівах просапних, овочевих культур продовжується літ, яйцекладка метеликів, відродження та харчування гусениць *листогризучих совок* другого покоління. Гусеницями совок (переважно *бавовникової* та *совки гамми*) заселено до 40% обстежуваних площ посівів кукурудзи, соняшника та томатів, середня чисельність гусениць складає 0,5-1,1 екз./м², максимальна 3,0 екз./м², пошкоджено від 10% до 15% рослин в слабкому та середньому ступені.

У посівах кукурудзи триває розвиток та живлення гусениць 1,2,3 віків *кукурудзяного стеблового метелика*. Переважають гусениці третього віку - 65%, другого-25% і першого - 10%. Шкідником заселено до 20% площ та до 5% рослин, пошкоджено від 1% до 3% рослин. Чисельність гусениць середня - середня - 0,7-0,9 екз./рослину, максимальна 1,0 екз./рослину. Утримання аномально спекотної та сухої погоди призвело до засихання яйцекладок та відроджених гусениць шкідника.

Клоп - шкідлива черепашка. У звітному періоді на незібраних площах озимої пшениці та в місцях складання зерна за середньої чисельності 0,3 - 1,0 екз./м² продовжувалося дохарчовування молодих окрилених клопів.

Попелиць виявлено на 30% обстежених площ посівів кукурудзи, заселено 2,5% рослин, середня чисельність – 1 колонія на рослину, максимальна – 2 колонії.

Гусениць *бавовникової совки* виявлено на 25% обстеженої площі кукурудзи, середня чисельність склала 0,9 гус./рослину, заселено в середньому 2% рослин. Живлення гусениць *стеблового кукурудзяного метелика* спостерігається на 20% обстеженої площі, заселено в середньому 5% рослин. Чисельність личинки склала 0,8 екз./рослину.

На рослинах соняшнику, за чисельності 1 колонія на гектар, продовжують шкодити *геліхризіві попелиці*, якими заселено та пошкоджено від 10% до 15% рослин, на 50% обстежуваних площ.

Звичайним павутинним кліщем заселено 40% обстежених площ, у середньому – 10%, максимальна – 15% рослин, за середньої чисельності 4,1 екз., максимальна – 10 екз./лист.

Також продовжується пошкодження рослин соняшнику **тютюновими трипсами**, чисельність яких коливається на окремих полях від 2 до 5 екз. на рослину при заселені 20% рослин, 15% площ.

Гусеницями **соняшникової вогнівки** 1-4 віку заселено до 10% обстежених площ, заселено до 5% рослин, середня чисельність 0,7 гусінь на рослину, максимально 1,0 гус./рослину.

Суша спекотна погода стримує розвиток і поширення хвороб соняшника. **Фомозом, септоріозом, альтернаріозом** уражено від 1,5% до 3% рослин, на 20% обстежуваних площ, розвиток хвороби 1,5%.

Колорадський жук. Завершується живлення шкідника літньої генерації на всіх рослинах родини пасльонових. Чисельність шкідника на баклажанах і томатах у приватному секторі (заселено до 15% рослин) жуків – максимально 2 жука на рослину, яйцекладок 1 екз/рослину, личинок 5 екз/рослину.

Капусту на 50% обстежених площ, на 15% рослин заселяють та пошкоджують **гусениці совок, біланів, капустяної молі та попелиці**.

Попелицями заселено від 10 до 15% рослин. Чисельність складає 1-2 колонії на рослину.

Капустяною міллю заселено 1–5% рослин з чисельністю 2–4 гусениць на рослину.

Гусеницями **капустяного білана та капустяної совки** заселено до 7% рослин, 35% площ, середня чисельність 1,0 гусениць/рослину, максимально 2,0 гусениць/рослину.

Білокрилкою заселено до 70% обстежених площ капусти, у середньому – 5% рослин, максимально 12% рослин, за середньої чисельності 5 екз./роsl., максимально – 15 екз./роsl.

На **баштанних культурах** триває живлення **трипсів та попелиць**, середня чисельність 2,0 екз./рослину, максимально до 4 екз./рослину, пошкоджено до 22% рослин. 15% рослин баштанних культур на 35% обстежених площ заселені **звичайним павутинним кліщем**.

Фітофторозом та альтернаріозом уражено 45% обстежених площ картоплі та томатів, у середньому - 3% рослин, максимально - 6%, розвиток хвороби – 2%.

На баштанних культурах у приватному секторі **антракнозом** уражено – до 3% рослин, на 10-15% площ.

Скрізь у приватному секторі томати за чисельності 0,5-0,7 екз/м² максимально 1 екз/м² пошкоджують гусениці **совок (городньої, бавовникової, карадрини)**.

Триває розвиток та харчування II покоління **яблуневої плодожерки**. Шкідника виявлено на 60% дерев, в залежності від саду і системи захисту. Гусеницями яблуневої плодожерки пошкоджено 1–5% плодів на деревах із 1 гус./плід. Триває літ, відкладання яєць метеликів **сливової плодожерки** II покоління, виявлено початок відродження гусениць.

У плодових садах продовжують шкодити **плодові кліщі та попелиці**. У незахищених садах приватного сектору кліщами заселено до 70% дерев.

Середня чисельність становить: червоного -2,3 екз./лист, бурого - 1,2 екз./лист, глодового - 1,0 екз./лист. Пошкоджено у середньому 3% листя, максимально – 8%.

Зеленою яблуневою попелицею заселено 70% дерев. Личинки пошкодили у середньому 4% листя, максимально - 9%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально -3. Личинки **вишневої попелиці** шкодять на 75% дерев. Заселено та пошкоджено 5% листя, максимально – 10%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально -2. **Сливової попелиці** заселила 45% дерев, у середньому - 4% листя, максимально - 7%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2.

Личинками **каліфорнійської щитівки** у приватному секторі заселено 25% дерев за середньої чисельності 0,2 лич./п.м.г., максимально – 1. Пошкоджено у середньому 1,5% плодів, максимально – 4%.

Утримання спекотної сухої погоди у звітному періоді сприяє засиханню ураженого хворобами листя.

Виявлено поширення плодових культур такими хворобами: **парша яблуні**. Прояви хвороби виявлено на 20% дерев. У середньому уражено 2% листя, максимально – 5, розвиток хвороби – 2%.

Моніліоз кісточкових виявлений на абрикосі, вишні, черешні. Уражено у середньому 12% дерев та 3% молодих пагонів із розвитком хвороби -3%.

Кокомікоз на черешні. Хворобою уражено 9% дерев, у середньому - 3% листя, максимально - 7%. Розвиток хвороби – 2%.

В виноградниках продовжують шкодити гусениці **гронової листокрутки і кліщі (павутинний, виноградний зудень)**.

Виноградний зудень заселив до 25% обстежених площ і до 5% кущів та 1-10% листя, чисельність становить 1, максимально – 3 екз./кущ, особливо у приватному секторі.

Продовжується розвиток і живлення гусениць **гронової листокрутки** другого покоління, які на 0,1–1,0% кущів пошкодили 0,10–0,20% грон. Чисельність гусениць становить 1,0 екз. на кущ.

У занедбаних та загущених виноградних насадженнях, де не проводились обробки фунгіцидами продовжується ураження рослин **мільдю і оїдіумом**. **Мільдю** уражено 2-5%, максимально 10% кущів, до 10% листків. **Оїдіумом** уражено до 2–5%, подекуди в осередках до 10% кущів, 1–4% листя, 3-5% грон.